

der derved vilde blive Vanskeligheder ved at tilvejebringe de Indtægter, som ere fornødne for Kommunen. Han gjorde gjældende, at andre løsere Indtægter, andre Skatteindtægter for Kommunen i Narenes Løb svinde og kunne være vanskelige at finde, derfor bør man opretholde Hartkornbeskatningen — jeg antager, han mente indtil en vis Grad; men det er jo ogsaa netop det, som Udvalgets Flertal har gjort. Man er jo ikke gaaet saa vidt, at man har troet at turde lade Hartkornstatten helt falde bort, og det er ganske rigtig af de Grunde, som det ærede Medlem anførte, og som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) ogsaa før gjorde gjældende. I den Henseende ser jeg altsaa ikke rettere, end at det ærede Medlem er i fuld Overensstemmelse med Flertallet. Men han kom med en Ytring om, at man herved vilde dobbelt beskatte Hartkornet, og det er en Ytring, som gjentages af og til, og som jeg ikke tvivler om vil blive brugt som et af de Stikord, der kunne finde en vis Anklang hist og her. Man skalde altsaa ved dette Forslag komme til at fordoble Beskatningen derved, at man først lægger Skat paa Hartkornet og dernæst tillige beskatte den Indtægt, Hartkornet giver. Men det ærede Medlem maa jo erindre, at ganske det samme Forhold finder Sted nu i Principet. Nu besattes Hartkornet først og det efter en langt større Maalestok, end vi her ville foreslaa. Dernæst besattes Hartkornseieren efter hans Formue og Veilighed, altsaa ogsaa af den Indtægt, som hans Hartkorn giver. I den Henseende indføres der jo altsaa ikke i fjerneste Grad noget Nyt ved hvad her er foreslaaet. Ikke i fjerneste Grad. Det, som er Forskjellen, er kun det, at en Del af den Byrde, som hidtil har hvilet paa Hartkornet, foreslaas flyttet bort fra Hartkornet og lagt over paa Formue og Indtægt, og den Del, der saaledes flyttes, vil langtfra komme til at falde saa ubillig som nu, men blive fordelt efter Statteevnen, saaledes at der ganske vist kan blive de Hartkornseiere, som komme til at bære ikke alene den Byrde, de hidtil have baaret, men Mere til, fordi deres Statteevne er saa meget større. Men der vil være andre Hartkornseiere, som derefter komme til at bære en ulige mindre Del af Byrden, end de hidtil have gjort, fordi deres Statteevne, Eiendom og Indtægter ere saa meget mindre. Det ærede Medlem bemærkede da endelig, at nu havde jo allerede Kommunerne Afgang til at lægge en Del af Hartkornsbyrden over paa Formue og Veilighed, og han billigede, at Saabant fandt Sted, men han sagde, at det viste sig, at der ikke var tilstrækkelig Trang dertil,

fordi det ikke skete efter nogen betydelig Maalestok. Jeg tror, det ærede Medlem tager feil i saa Henseende og navnlig tager feil af det Spor, hvori Udviklingen for Tiden aabenbart er inde. Ogsaa jeg har undret mig over, at ikke den Anvisning, Lovgivningen giver til efterhaanden at lette Hartkornet endel, baade Beskatningen til Amtsrepartitionsskonden og ogsaa Beskatningen til Sognekommunen, ved at lægge en større Del af Byrden fra Hartkornet over paa Formue og Veilighed, ikke er bleven benyttet i større Omfang; men læg Mærke til, det sker nu. Nar efter Nar efter en betydelig stigende Maalestok. Altsom Befolkningen faar Dinene op for, at der findes en saadan Afgang, og hvad Betydning den har, i samme Grad bliver denne Afgang benyttet mere og mere. Det er det, som tydelig viser, at der er en Trang, en vokende Trang tilstede. Vanskeligheden ved at gjøre det i sit fulde Omfang ligger paa et andet Sted, nemlig deri, at saa længe man ikke har noget Middel til at gennemføre en mellemkommunal Beskatning ved, kan man ikke i fuldeste Maal benytte Lovgivningens Afgang til at lette Hartkornet, thi det er jo klart, at da har man kun gennem Hartkornbeskatningen een Maade til at beskatte den uden-sognsboende Grundeier paa. Den Tanke derfor, som det ærede Medlem altsaa syntes at give Medhold, at Hartkornet fortjente en Lettelse, men at det ikke fuldstændig kunde frigjøres, er netop det, som Lovforslaget og Flertallets Forslag nu have gjort sig til Talsmand for. Til sidst syntes det ærede Medlem at slaa det helt bort som noget Ugyldigt, idet han sagde, at i og for sig betyder det ikke stort, om Byrden kommer til at hvile paa Hartkornet eller paa Indtægten; thi til Syvende og Sidst er Forholdet her i Landet saaledes, at det er det store Hartkorn, der har de store Indtægter, og derfor, enten man regner det paa den ene eller den anden Maade, betyder det ikke Stort; Resultatet bliver det samme. I alle sine store Træk kan der naturligtogis være Noget deri, og er Sagen virkelig saa ligegyldig, saa synes jeg ikke, at det ærede Medlem skalde sætte sig saa overordentlig imod et Lovforslags Fremme, som han ikke kan tillægge nogen væsentlig Betydning. Men det er jo ikke Tilfældet. Hvad der kan være Tilfældet som Regel i Flertallet af Tilfælde, at de store Indtægter falde sammen med det store Hartkorn, er ingenlunde nogen gennem-gaaende Regel, idet der findes store, meget vægtige Undtagelser derfra.

Jeg skal til Slutning kun gjøre nogle Bemærkninger ligeoverfor den høitærede Minister. De Udtalelser, der ere faldne her ved